

EVOLUCIJA BOILE

Prošlo je već negde oko 30 godina od kako se pojavila prva boila!
Gotovo u isto vreme se pojavila i dlaka, mamac je bio ponuđen ispod udice, on više nije bio direktno na udici. Boila i dlaka su prouzrokovale pravu "šaransku revoluciju"! Dlaci se po mom mišljenju može pripisati najveći deo tog uspeha. Da li se neko od vas zapitao kako bi se završila priča sa boilom da nije bilo dlake ispod udice??? Jednu HNV tvrdu boilu je gotovo nemoguće staviti direktno na udicu!

1980-1990, "Prva šaranska revolucija"

U prvoj deceniji "prve šaranske revolucije" su dominirale HNV (High Nutrition Value) boile. Boile bazirane na mlečnim belančevinama i rafiniranim produktima. Cilj je bio da se realizuje boila sa što većim procentom proteina. Boile od 60-80% belančevina su pre bilo određeno pravilo već izuzetak. Masti, ugljeni hidrati i vlakna su bila sporedna stvar u toj celoj priči, težište je bilo usmereno na samo proteine. Korekcija za vitamine se pravila sa vitaminskim dodatcima, njihova cena je bila veoma visoka, isto važi i za sve druge rafinirane produkte. Šaranaši su se takmičili ko će da realizuje boilu sa što većim procentom belančevina. Na tržištu su se pojavile prve šaranske knjige u kojima su se ovakve boile dizale u bezgranične visine. Najčešće upotrebljavani sastojci iz tog vremena su: lakto-albumin, sve vrste kazeinata, sojin izolat, jaja-albumin, koncentrat surutke, pšenični gluten, razno-razna mleka u prahu.

High Nutritional Value – High Protein

Ovu teriju je lansirao Englez Fred Wilton. Fred je živeo u sujetnoj nadi da može konkurirati prirodnoj hrani na taj način što je ribe hranio sa boilama u kojima je bilo jako mnogo proteina. U početku su to bile boile na bazi mlečnih belančevina u kojima je bilo i 80% proteina. Sa njima se lovilo relativno dobro u poređenju sa prošlosti, on je dakle bio u pravu. U Engleskoj ima još uvek ribolovaca koji love sa ovakvim mamcima, što znači da i love. Ovim receptima dajem malo šanse pogotovo na duge staze, isključivo zbog njihove jednostranosti. Za kratki ribolov ovi recepti mogu loviti veoma dobro, što opet znači da se pravljeni sa pažnjom.

Jedan tipični recept iz tog vremena:

01. Kazeinat, mash 90	250 grama
02. Sodijum kazeinat	050 grama
03. Lakto-albumin	050 grama
04. Žitni gluten	100 grama
05. Sojino masno brašno	050 grama
06. 5 jaja	300 grama

Analiza miksa:

Protein:	77%
Masti:	19%
U.H.:	04%

Vlakna:	1,0 gr/240kcal
NIP:	74%
Amino Kiseline:	31%

Ja sam početkom 80-tih godina i sam pravio ovakve boile. Na njih sam lovio relativno loše, ja u njih jednostavno nisam imao poverenja. Na jedan štap sam uvek stavljao noklu (žgance), na drugi tako jednu drugu boilu. Tako sam se zabavljao na vodi sa jednim štapom na kojeg sam u većini slučajeva lovio sitnije šarane, uglavnom do 5 kila. Poneki put sam dibijao runove na hnv boile, ribe koje sam na njih lovio su bile veće, do 10 kila. U to vreme su to bili kaptalci. Nikada pre ribolova nisam prihranjivao mesto, uvek sam dakle lovio po istant principu. Za to jednostavno nisam imao vremena. Stanovao sam u Arnhem-u, radio u Amstelveen-u, nedaleko od grada Amsterdam. Vozio sam svki dan 101 kilometar u jednom pravcu na posao. Sve to me je koštalo vremena i energije. To je verovatno i bio razlog zašto sam ja lovio relativno loše sa hnv boilama.

1990-2000, "Druga šaranska revolucija"

Odgovor na HP teoriju je došao od Evert Aalten-a i Ruud Jongens-a godine 1991-prve. Polazna tačka je bila: kreiranje mamca za jedan duži period koji će služiti kao dodatni bonus prirodnoj hrani šarana. Hranilo se tri dana kako bi se ribe privikle na novi izvor hrane. Cilj je bio da se ribe vrate na hranilište. Ova teorija je u potpunoj suprotnosti od teorije Fred Wilton-a. Po ovoj teoriji velike količine proteina uopšte nisu bile potrebne. U Engleskoj ovu teoriju nazivaju "Reversed bait theory". 30% proteina u jednom boili miksu je bio maksimum. Riblje brašno se dodavalo samo u zimskim miksevima kao kompenzacija za malo prirodne hrane u vodi. Temperatura vode je bila od presudnog značaja. Cilj je bio izolacija onih najvećih riba, one nemaju potrebu za proteinom.

Na tržištu su se prvi put pojavile "crap" boile (jalove boile). Ovaj izraz im je pripisan od strane pristalica hnv boila. Za njih je to bilo smeće. U Belgiji i Holandiji su se pojavili prvi "BOILI HEROJI". Oni su se usudili u svoj boili miks staviti kukuruzno, pšenično brašno i griz. Nezgodna stvar je bila ta da su oni veoma dobro lovili. Lovili su dobro, mnogo i veliko! Njihov uspeh nije ostao nezapažen. I preko kanala su određeni ljudi počeli drugačije da razmišljaju. Englezi kao Englezi su odmah na tržište počeli lansirati nove boile, boile u kojima dominiraju ugljeni hidrati, tako jedne boile su bile "tuti-fruti" boile. One su na mnogim vodama povadili sve kapitalne ribe iz vode. Koja slučajnost! Da li je to slučajnost?

NIJE. Na tržištu se pojavila knjiga od Evert Aalten-a pod nazivom "Uspešan lov krupnog šarana". On i njegovi apostoli su lovili sa boilama na bazi ugljenih hidrata. Akcenat je u tim boilama ležao u balansu od ugljenih hidrata, masti, proteina i vlakana. Vitaminima se takođe bila posvetila velika pažnja. Oni su te boile testirali nekoliko godina: na jezerima, kanalima, rekama. Sa tako jednom boilom je na jezeru Nieuwkoopse plassen ulovljen do sada najveći ikada ulovljen šaran u Holandiji, on je bio težak 32.1 kilu!

U Belgiji i Francuskoj je ulovljeno mnogo više kolosalnih riba. Sada smo u šaranskom svetu imali dve grupe šaranaša: hnv šaranaše i crap šaranaše. Sledbenici hnv metode su imali jako veliki problem...

Ugljeni hidrati imaju još jendnu drugu veoma dobru osobinu. Oni imaju izvanredne mehaničke osobine (tvrdoća-valjanje-vezivanje). Sa njima se mnogo lakše može realizovati boila po individualnim željama. Sa hnv boilama to nije slučaj.

Jedan recept iz tog vremena:

01. Pšenično smeđe brašno	200 grama
02. Kukuruzno grubo mleveno brašno	200 grama
03. Krompir brašno	080 grama
04. Jaja-Albumin	020 grama
05. 2 jaja	120 grama

Analiza miksa:

Protein:	14%
Masti:	09%
U.H.:	77%
Vlakna:	5,9 gr/240kcal
NIP:	70%
Amino Kiseline:	5,8%

2000-Danas, "Treća šaranska revolucija?"

Na tržištu su se pojavila riblja brašna, u svim mogućnim cenovnim klasama i kvalitetima. KVALITET ribljeg brašna je od veoma velike važnosti u realizacije jedne dobre i lovne boile, još bolje rečeno od PRESUDNOG značaja.

Sem LT ribljeg brašna ima još mnogo drugih interesantnih produkata iz mora. Da bi mogli oceniti kvalitet tih proizvoda moramo prvo razumeti šta znači pojam slobodne amino kiseline. Za ovo su nam potrebni već spomenuti encimi. Zamisli da imaš jednu ribu na koji baciš brdo encima koji sa velikim apatitom počnu jesti tu ribu. Riba se raspadne, nuietrienti koji su odgovorni da drže ribu u celom će se jednostavno razbiti. Riba će jednog momenta postati manje više jedna tečnost (hidrolizacija). Jednom lukavom tipu je jednom palo na pamet da tu tečnost nezagreje već da ju odmah osuši. To je bila vrlo dobra ideja. Varenjem encima se razbiju lanci belančevina te na ovaj način nastanu takozvane slobodne amino kiseline. Jednostavni izvori belančevina koje mi ljudi veoma lako možemo svariti, šarani takođe. Prednost ovih amino kiselina je ta da se tope u vodi, one će vrlo rado napustiti tvoj mamac. Na osnovu toga se oko tvoje boile formira jedan beli oblak, to nije loše.

Primer za takve produkte su:

- **Pre-Digisted Fishmeal.** Kao što i samo ime govori je to već prevareno riblje brašno. To je vrlo fini prah svetlo sive boje sa ukusom vrhnja. Do sada apsolutno najbolje riblje brašno koje sam do sada koristio. Skoro u potpunosti

se rastvara u vodi, zbog toga se u tvoj boili miks može staviti maksimalno 15%. Ako koristiš više boile će se brzo otopiti i pasti sa dlake, što to oped nije bio cilj.

- **Aminol.** Jedna gusta, svetlo braon boje tečnost koja miriše na trassi, to nije slučajnost. Ova gusta tečnost ima u sebi veoma mnogo slobodnih amino kiselina i dobija se od bele ribe. U njoj ima mnogo soli, neugodnog i neprijatnog mirisa. Top atraktor!
- **Salminol.** Za njega važi isto što i za aminol. I ovo je hidrolizovani prah koji je dobijen od lososa. Malo je manje slan, ređi je od aminola.
- **L-Zero-30.** Šteta da je ovaj ukusni produkt tako skup. Ima jak riblji miris, tamno žute boje je, skoro u potpunosti se rastvara u vodi. Kada dođe u kontakt sa vodom dobije braon boju. Sa 2.5% u tvom miksu imaš boilu koja lepo curi, šarani ga obožavaju.
- **Squidliverpowder.** Još jedan čaroban produkt. To su osušena creva od lignje, dakle ne samo jetra. Ovo nam objašnjava tamnu boju ovog produkta. Najveća ponuda dolazi iz Azije, vrlo promenljivog kvaliteteta.
- **SD Krillpowder.** SD znači Spraydried. Šaranska mlađ se u vrlo ranom stadijumu hrani sa njim, to nije slučajnost? Ima veoma sladak ukus sa originalnim karakterom. Šarani polude za njim.

Logički bi bilo da nam riblja brašna donesu i najbolju instant reakciju, ona se prave od srodnika (morske, slatkovodne ribe). Praksa je dokazala sasvim drugačiju sliku. Žitarice (ugljeni hidrati) kojih u vodi nema nam daju najbolju instant reakciju u šaranskom ribolovu. Neverovatno, ali istinito. Uzmi za primer nokle (žgance), koliko riba se na taj mamac nije ulovilo, na svim mogućim vodama i u svim mogućim situacijama. To je zbog toga što su žitarice bogate sa skrobom, skrob (naročito isprani) privlači ribu. Druga činjenica je ta da šarani radije uzimaju mekani već tvrdi mamac. U veštačko kreiranim situacijama (vodama u kojima ima mnogo ribe a malo prirodne hrane) je situacija sasvim drugačija. Ovde se već duže vreme hrani sa boilama u kojim ima ribljeg brašna, njegova introdukcija je već realizovana. Ribolovac Janko, Pera, Marko hrane sa ribljim brašnom, to nikome ne kažu. Besvesno na vodu dolazi Ždera sa boilama u kojima ima ribljeg brašna i po instant metodi ulovi nekoliko lepih riba. U javnosti se odmah priča da riblja brašna imaju dobru instant reakciju! Ovo su čiste gluposti. Riblja brašna (pogotovo ona dobrog kvaliteteta) su super boili sastojak, optimalni rezultati se postižu tek posle jedne duže kampanje prihranjivanja (što duže to bolje). Izuzetak čini upravo opisana situacija. Za one koji u sve upravo napisano ne veruju neka naprave dve vrste boila: jednu sa žitaricama bogatu sa ugljenim hidratima i jednu sa kvalitetnim ribljim brašnima i tada odu u ribolov po instant metodi, to znači bez predhodnog prihranjaivanja na primer Dunav ili recimo Dravu. Neka mi onda jave rezultate, meni oni u principu nisu potrebni, ja rezultat već sada znam.

Jedan recept iz sadašnjeg vremena:

01. Pšenično smeđe brašno	200 grama
02. Kukuruzno grubo brašno	200 grama
03. Griz	100 grama
04. Hrana za ptice, miks	100 grama

05. LT riblje brašno, haringa	250 grama
06. Encimno riblje brašno, PVM	100 grama
07. Vegeta	050 grama
08. 6 jaja	360 grama

Analiza miksa:

Protein:	38%
Masti:	20%
U.H.:	42%
Vlakna:	3,2 gr/240kcal
NIP:	78%
Amino Kiseline:	21,5%

Najjednostavniji recepti

Vreme prolazi, boili sastojci se menjaju da bi na kraju ponovo došli do zaključka da još uvek posle svit tih šaranskih revolucija najjednostavniji recepti veoma dobro love, recepti sa samo nekoliko sastojaka. Recepti na bazi kukuruznog i pšeničnog brašna. Oni su toliko jednostavni da jedna grupa šaranaša koji su se izgubili u šaranskom svemiru ne veruje u njivu lovnu moć. Zbog toga što se svih tig godina nisu pitali šta zapravo vole te ribe, šarani. Polazna tačka je takmičenje ko će da napravi najskuplju što moguće više mirišljavu kuglicu. Da li će tu kuglicu da jedu šarani te da li će ona ostvariti dobar koristan učinak je sporedna stvar. Drugi razlog tako jednog prilaza je lenost i nezainteresovanost da se ulaže u bazno znanje boili sastojaka i nauke o ishrani. Mnogo jednostavnije je lupetati i pisati razno-razne nabuloze po šaranskim forumima, to na kraju krajeva danas može da uradi svaka budala.

Evo sada i tako jednog veoma jednostavnog recepta koji će na svim vodama uloviti šarane, sa ili bez predhodne prihrane. Ti se samo trebaš potruditi da ih lokalizuješ i na pravom mestu i u pravo vreme im ponudiš ovu boilu, tu ispod ove rečenice pod nazivom "4 Kralja"! Tu boilu možeš i sam pojesti, ako budeš negde u divljini ostao bez hrane, kao što se meni dogodilo negde na Dunavu sedamdesetih godina prošlog veka!

Recept "4 Kralja"

01. Kukuruzno grubo mleveno brašno	250 grama
02. Sojino masno tostirano brašno	250 grama
03. Griz, pšenica	250 grama
04. Pšenično smeđe brašno	250 grama
05. 6 jaja od kokoške	360 grama

Analiza miksa:

Protein:	20%
Masti:	24%
U.H.:	56%

Vlakna:	3,6 gr/240kcal
NIP:	70%
Amino Kiseline:	8,5%

Budućnost

Su boile bez jaja, ovo se već ovde kod nas radi jedno duže vreme. Tako nešto se može ostvariti sa prirodnim alternativnim vezivnim sastojcima, sa razno-raznim biljnim proteinima koji se već duže vreme koriste u prehrambenoj i mesnoj industriji. Uz pomoć modificiranih skrobova koji se već dugi niz godina koriste u pekarskoj industriji i tako dalje. Prednost ovako jedne boile je duži rok trajanja, misli na plesanj i ono jedno "mućak jaje".

Drugi veoma važni aspekt je CENA boile. Ona već sada dostiže absurdne cifre! Fabrikant napravi boile, trgovac na veliko kupi tone tih boila koje posle prodaje prodavnicama ribolovačkog pribora, mi koji kupimo te boile dakle isdržavamo tri familje u tom lancu. Svi zarade i svi su sretni, možeš da zamisliš koje sastojke koristi ta dotična fabrika te kojeg kvaliteta su ti sastojci...

dARKO (2009)

www.vodenalisica.eu